

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра сімейної медицини ФПДО

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

**ДЛЯ СЛУХАЧІВ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
“НЕВІДКЛАДНА ТА ЕКСТРЕНА ДОПОМОГА В УМОВАХ
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ”**

Львів – 2022

УДК 616-083.98:614.88] (07)

М 545

Рекомендовано методичною комісією факультету післядипломної освіти
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
Протокол № 3 від 30 червня 2022 р.

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ПІДГОТУВАЛИ:
викладачі кафедри сімейної медицини ФПДО

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

д.мед.н., професор	Соломенчук Т.М.
к.мед.н., доцент	Макар О.Р.
д.мед.н., професор	Скибчик В.А.
д.мед.н., професор	Світлик Г.В.
к.мед.н., доцент	Капустинський О.О.
к.мед.н., доцент	Слаба Н.А.
к.мед.н., доцент	Копчак Л.М.
к.мед.н., доцент	Заремба О.В.
к.мед.н., доцент	Іжицька Н.В.
к.мед.н., доцент	Склярова О.Є.
к.мед.н., доцент	Беш Д.І.
к.мед.н., доцент	Кисіль О.Ю.
к.мед.н., в.о.доц.	Голик О.М.
к.мед.н., в.о.доц.	Федечко М.Й.
к.мед.н., в.о.доц.	Смалюх О.В.
к.мед.н., в.о.доц.	Процько В.В.
к.мед.н., асистент	Білавка І.В.
к.мед.н., асистент	Тишко Л.О.
к.мед.н., асистент	Чнгрян Г.В.
к.мед.н., асистент	Юзич І.А.
к.мед.н., асистент	Галькевич М.П.
к.мед.н., асистент	Рак Н.О.
асистент	Климкович О.Ю.
асистент	Лабінська О.Є.
асистент	Прокоса М.І.
асистент	Луцька В.Л.
асистент	Кузь Н.Б.

Директор департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА, доцент кафедри хірургії № 1
ЛНМУ імені Данила Галицького, д.мед.н., Чемерис О.М.

Рецензенти:

Завідувач кафедри терапії № 1, медичної діагностики та гематології і трансфузіології
ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького, д.мед.н., професор **Скляров Є.Я.**;

Завідувач кафедри клінічної лабораторної діагностики ФПДО ЛНМУ імені Данила
Галицького, д.мед.н., професор, академік АНВО України **Лаповець Л.Є.**

Відповідальні за випуск:

Т.в.о. першого проректора з науково-педагогічної роботи к.біол.н., доцент
І.І.СОЛОНИНКО

Декан факультету післядипломної освіти, доцент **О.Є. СІЧКОРІЗ**

УДК 616-083.98:614.88] (07)

© Соломенчук Т.М., 2022

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

1.	Основні види порушень дихання і сучасні засоби забезпечення прохідності дихальних шляхів і штучної вентиляції легень у дорослих
2.	Оцінка стану постраждалого. Первинне та вторинне обстеження постраждалого
3.	Причини зупинки дихання і кровообігу - діагностика і шляхи усунення
4.	Утоплення, види, патогенез, клініка, особливості надання допомоги
5.	Отруєння чадним газом і продуктами горіння
6.	Невідкладна допомога при анафілактичному шоці
7.	Принципи інфузійної терапії при шоківих станах
8.	Отруєння невідомим газом і невідомою речовиною
9.	Методи зупинки критичних кровотеч на догоспітальному етапі
10.	Принципи організації і надання медичної допомоги при стихійних лихах

Тема. ОСНОВНІ ВИДИ ПОРУШЕНЬ ДИХАННЯ І СУЧАСНІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОХІДНОСТІ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ І ШТУЧНОЇ ВЕНТИЛЯЦІЇ ЛЕГЕНЬ У ДОРΟΣЛИХ

Мета і завдання

Вдосконалити знання щодо відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів та проведення штучної вентиляції легень у дорослих.

Місце заняття

Навчальна кімната, імітаційний центр.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійні презентації, манекен для відпрацювання практичних навичок.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Причини і фактори ризику обструкції дихальних шляхів.
2. Мануальні методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів.
3. Застосування назофарингеального та орофарингеального повітропроводу.
4. Вентиляція легень через маску з використанням мішка Амбу.
4. Інтубація трахеї. Покази та протипокази. Ускладнення інтубації та їх профілактика.
5. Застосування надгортанних повітропроводів (ларингеальної маски, I-gel, комбіт'юба).
6. Переваги та недоліки надгортанних повітропроводів.
7. Штучна вентиляція легень. Види та способи, покази та ускладнення.
8. Допоміжна вентиляція легень. Покази і методи проведення. Киснева терапія.
9. Бокове відновлююче положення.
10. Показання і техніка конікопункції.

Практичні навички

Вміти самостійно відновлювати прохідність верхніх дихальних шляхів, правильно вибрати метод відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. №1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол».
2. Наказ МОЗ України від 28.03.2022 р. № 356/37692 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».
3. Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях: навчальний посібник / М. І. Швед [та ін.]; ред. М. І. Швед. - Тернопіль: Укрмедкн., 2018. - 311 с
4. Екстрена та невідкладна медична допомога: підручник / [М.І. Швед, А.А.Гудима, С.М.Геряк та ін.]; за ред. проф.М.І. Шведа. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 448 с.
5. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Роцін та ін.; за ред. І.С.Зозулі. – 3-є вид., переробл. І допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.
6. Волянський П.Б., Гур'єв С.О., Долгий М.Л. та ін. Домедична допомога в умовах надзвичайних ситуацій (практичний посібник) / Київ, 2016. – 151 с.

Тема. ОЦІНКА СТАНУ ПОСТТРАЖДАЛОГО. ПЕРВИННЕ ТА ВТОРИННЕ ОБСТЕЖЕННЯ ПОСТТРАЖДАЛОГО

Мета і завдання

Вдосконалити знання щодо надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.

Місце заняття

Навчальна кімната, відділення ЕМД.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійні презентації, історії хвороб, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Етичні, деонтологічні та юридичні аспекти невідкладної медичної допомоги постраждалим та хворим на догоспітальному етапі.
2. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки медичного персоналу та безпеки постраждалого, наближення до постраждалого.
3. Робота бригади ШМД в команді.
4. Первинний огляд постраждалого (алгоритм DRABCDE).
5. Вторинний огляд постраждалого. Зв'язок бригади з основною базою, доповідь про клінічну ситуацію.
6. Оцінка свідомості постраждалого, доведений доступ, ЕКГ-моніторинг, пульсоксиметрія, вимірювання артеріального тиску, глюкометрія, оцінка реакції зіниць на світло.
7. Особливості транспортування хворих і постраждалих (укладання на щит, м'які носі, носі-крісло, одягання шийного комірця, іммобілізаційного жилету).
8. Обов'язкові дії виїзної бригади швидкої медичної допомоги на місці події.

Практичні навички

Знати принципи надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.

Вміти надавати екстрену медичну допомогу за будь-яких обставин на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ МОЗ від 05.06.2019 р. №1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол»*
2. *Наказ МОЗ від 03.02.2022 р. №210 «Стандарт екстреної медичної допомоги «Медичне сортування пацієнтів різних вікових груп у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги»*
3. *Наказ МОЗ України 15.03.2022 р. №488 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій / воєнного стану»*
4. *Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях: навчальний посібник / М. І. Швед [та ін.]; ред. М. І. Швед. - Тернопіль: Укрмедкн., 2018. - 311 с.*
5. *Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Роцін та ін.; за ред. І.С.Зозулі. – 3-є вид., переробл. І допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.*
6. *Волянський П.Б., Гур'єв С.О., Долгий М.Л. та ін. Домедична допомога в умовах надзвичайних ситуацій (практичний посібник) / Київ, 2016. – 151 с.*

Тема. ПРИЧИНИ ЗУПИНКИ ДИХАННЯ ТА КРОВООБІГУ - ДІАГНОСТИКА І ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ

Мета і завдання

Вдосконалити знання з клінічного пошуку причин зупинки дихання і кровообігу та шляхів їх усунення.

Місце заняття

Навчальна кімната, профільні відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійні презентації, історії хвороб, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Поняття розширених реанімаційних заходів.
2. Алгоритм проведення розширених реанімаційних заходів.
3. Оцінка ритму як ключового фактора алгоритму реанімаційних заходів.
4. Найпоширеніші причини зупинки дихання і кровообігу.
5. Шляхи введення ліків під час реанімаційних заходів.
6. Методи усунення причин зупинки дихання і кровообігу.
7. Клінічна фармакологія ліків, які застосовуються під час розширених реанімаційних заходів.
8. Протоколи надання допомоги при утопленні, асфіксії.

Практичні навички

Вміти самостійно визначати причини зупинки дихання та кровообігу та знати методи їх усунення.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Невідкладні стани при серцево-судинних захворюваннях: алгоритми діагностики та лікування / За ред. чл.-кор. НАМН України проф. О.М. (Адаптовано за матеріалами Асоціації з невідкладної серцево-судинної допомоги Європейського товариства кардіологів (під ред. Проф. Г.Буено та проф. П.Вренкса), видання третє, 2018 – 212с.*
2. *Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / Всеукр. асоц. кардіологів; За ред. В. М. Коваленка [та ін.]. - 3-тє вид., переробл. і допов. - Київ: Моріон, 2018. - 223 с.*
3. *Денисюк В.І., Мороз В.М., Денисюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.*
4. *Скибчик В.А. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Скибчик // К.: ТОВ "Люди в білому", 2014. – 154 с.*
5. *Жарінов О.Й., Куць В.О., Вережніков Г.П., Серова О.Д. Практикум з електрокардіографії. – Львів: Видавництво МС, 2014. – 268с.*
6. www.erc.edu
7. www.esc.org

Тема. УТОПЛЕННЯ, ВИДИ, ПАТОГЕНЕЗ, КЛІНІКА, ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ДОПОМОГИ

Мета і завдання.

Вдосконалити знання з патогенезу, клініки, діагностики утоплення. Оволодіти сучасними методами надання невідкладної допомоги при утопленні.

Місце заняття.

Навчальна кімната, імітаційний центр.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення.

Мультимедійна презентація, манекени для проведення реанімації, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Визначення і термінологія утоплення.
2. Епідеміологія, фактори ризику утоплення.
3. Патофізіологія утоплення. Особливості утоплення в прісній і соленій воді.
4. Клінічні симптоми при утопленні.
5. Безпека при наданні допомоги потопляючому.
6. Оцінка ознак життя у потопельника.
7. Перша допомога при утопленні.
8. Особливості проведення реанімаційних заходів при утопленні.
9. Вплив гіпотермії на прогноз пацієнта і перебіг реанімаційних заходів.

Практичні навички

Знати особливості патогенезу, клініки, діагностики утоплення

Вміти надавати невідкладну допомогу при утопленні. Вміти оцінювати стан потерпілого і ознаки життя. Вміти проводити реанімаційні заходи при утопленні.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол.*
2. *Рекомендації Європейської Ради Реанімації 2021: Базові реанімаційні заходи.- Переклад ВГО "Всеукраїнська Рада Реанімації та екстреної медичної допомоги", К.-2021. – 45с.*
3. *Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях : навчальний посібник / М. І. Швед [та ін.] ; ред. М. І. Швед. - Тернопіль : Укрмедкн., 2018. - 311 с.*
4. *Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.*
5. *Drowning (submersion injuries) Chandy B., Weinhouse G.L. UpToDate Aug 19, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/drowning-submersion-injuries>*
6. *Preventing drowning: an implementation guide. Geneva: World Health Organization; 2017. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.*
7. *Schmidt A.C., Sempstrott J.R., Hawkins S.C. et al. Wilderness Medical Society Clinical Practice Guidelines for the Treatment and Prevention of Drowning: 2019 Update. Wilderness and Environmental Medicine. 2019. – Vol. 30(4S). – P. S70-S86.*

Тема. ОТРУЄННЯ ЧАДНИМ ГАЗОМ І ПРОДУКТАМИ ГОРІННЯ

Мета і завдання.

Оволодіти методами надання невідкладної допомоги при отруєнні чадним газом і продуктами горіння.

Місце заняття.

Навчальна кімната, відділення інтенсивної терапії і реанімації.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення.

Мультимедійна презентація, історії хвороб, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання.

1. Епідеміологія отруєнь чадним газом і продуктами горіння.
2. Патофізіологія отруєння.
3. Токсикокінетика при отруєнні газами.
4. Клінічні ознаки отруєння чадним газом.

5. Безпека при наданні допомоги потерпілим.
6. Оцінка стану пацієнта при отруєнні чадним газом і продуктами горіння.
7. Невідкладна допомога при отруєнні чадним газом. Ключові елементи документації.
8. Критерії ефективності надання допомоги при отруєнні чадним газом.
9. Прогноз хворих після отруєння чадним газом.
10. Ураження міокарда, віддалені неврологічні наслідки при отруєнні чадним газом.
11. Принципи лікування при отруєнні чадним газом і продуктами горіння.

Практичні навички.

Знати методи надання невідкладної допомоги при отруєнні чадним газом і продуктами горіння.

Вміти надавати невідкладну допомогу пацієнтам при отруєнні чадним газом і продуктами горіння.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 Екстренна медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол.*
2. *Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях : навчальний посібник / М. І. Швед [та ін.] ; ред. М. І. Швед. - Тернопіль : Укрмедкн., 2018. - 311 с.*
3. *Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.*
4. *Carbon monoxide poisoning. Clardy P.F., Manaker S., Perry H. UpToDate Jun 17, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/carbon-monoxide-poisoning#H10>*
5. *Palmeri R, Gupta V. Carboxyhemoglobin Toxicity. [Updated 2021 Nov 20]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2022 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK557888/>*
6. *Kinoshita H, Türkan H, Vucinic S, et al. Carbon monoxide poisoning. Toxicol Rep. 2020;7:169-173. Published 2020 Jan 20. doi:10.1016/j.toxrep.2020.01.005*

Тема. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ АНАФІЛАКТИЧНОМУ ШОЦІ

Мета і завдання.

Вдосконалити знання етіології, клініки, діагностики анафілактичного шоку. Оволодіти сучасними методами надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.

Місце заняття.

Навчальна кімната, імітаційний центр.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення.

Мультимедійна презентація, манекен для проведення реанімаційних заходів, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Визначення анафілактичного шоку.
2. Етіологія анафілактичного шоку.
3. Симптоми і ознаки анафілактичного шоку.
4. Оцінка стану пацієнта з анафілактичним шоком.
5. Алгоритм надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.
6. Критерії ефективності надання допомоги.
7. Особливості проведення реанімаційних заходів при зупинці кровообігу внаслідок анафілактичного шоку.
8. Профілактика анафілактичного шоку.

Практичні навички

Знати особливості етіології, клініки, діагностики анафілактичного шоку.
Вміти діагностувати анафілактичний шок та надати невідкладну допомогу.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зайков С. В., Богомолів А. Є. Анафілактичний шок: профілактика та лікування // *Астма та алергія*. 2016. № 1. С. 47–50.
2. Ляхович Р. М. Анафілактичний шок: сучасний алгоритм екстреної догоспітальної та ранньої госпітальної медичної допомоги // *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*. 2015. № 1. С. 87–91.
3. Бабаджан В. Д., Кузнецова Л. В., Зайков С. В. та ін. Анафілаксія. Київ : ТОВ «Активіс Україна», 2014. 228 с.
4. LoVerde D., Iweala O., Eginli A. et al. (2019) Anaphylaxis. *Chest*, 153(Iss. 2): 528–543 (<https://doi.org/10.1016/j.chest.2017.07.033>).
5. *Anaphylaxis: Guidelines from the European Academy of Allergy and Clinical Immunology // Allergy*. 2014. № 69 (8). P. 1026–1045.
6. Jerschow E., Lin R., Scaperotti M. et al. (2014) Fatal anaphylaxis in the United States, 1999–2010. *J. Allergy Clin. Immunol.*, 134(6): 1318–1328.

Тема. ПРИНЦИПИ ІНФУЗІЙНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ШОКОВИХ СТАНАХ

Мета і завдання

Вдосконалити знання щодо принципів інфузійної терапії при шоккових станах.

Місце заняття

Навчальна кімната, відділення ЕМД, відділення інтенсивної терапії та реанімації.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійні презентації, історії хвороб, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Визначення шоку.
2. Причини та механізми розвитку шоку.
3. Класифікація, симптоми і діагностика шоку.
4. Патофізіологія рідинного балансу в організмі.
5. Поняття "рідинна ресусцитація".
6. Основні види інфузійних розчинів.
7. Шляхи введення інфузійних розчинів в невідкладних станах.
8. Основні принципи лікування шоку.
9. Особливості інфузійної терапії при шоккових станах.

Практичні навички

Знати принципи інфузійної терапії при шоккових станах

Оволодіти навиками проведення інфузійної терапії при шоккових станах.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменюк М.І., Гуменюк Г.Л., Опімах С.Г. Інфузійна терапія анафілактичного шоку. – *Інфузійна і хіміотерапія*. - №2. – 2020. – С.21-27.
2. *Шок: сучасний погляд на проблему та надання медичної допомоги на догоспітальному та на ранньому госпітальному етапі / В. В. Ніконов, С. В. Курсов, В. Ф. Забаїшта ; Харків. мед. акад. післядиплом. освіти МОЗ України. Каф. медицини невідклад. станів і медицини катастроф. - Харків : Мадрид, 2019. - 181 с.*

3. Козловская А. Колоїди чи кристалоїди: порівняння ефективності інфузійних розчинів. – Медичний часопис. – 2019. Інтернет ресурс: <https://www.umj.com.ua/article/138707/koloyidi-chi-kristaloyidi-porivnyannya-efektivnosti-infuzijnih-rozchiniv>
4. Екстрена та невідкладна медична допомога: підручник / [М.І. Швед, А.А.Гудима, С.М.Геряк та ін.]; за ред. проф.М.І. Шведа. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 448 с.
5. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Роцін та ін.; за ред. І.С.Зозулі. – 3-є вид., переробл. І допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.
6. Недашківський С.М., Галушко О.А. Травматичний шок: невідкладна допомога та інтенсивна терапія. – Гострі та невідкладні стани у практиці лікаря. – 2016. - №6 (63). – С.19-24.

Тема. ОТРУЄННЯ НЕВІДОМИМ ГАЗОМ І НЕВІДОМОЮ РЕЧОВИНОЮ

Мета і завдання

Оволодіти методами надання невідкладної допомоги при отруєнні невідомим газом і невідомою речовиною.

Місце заняття

Навчальна кімната, профільні відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороб, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Епідеміологія та етіологія отруєнь.
2. Класифікація отрут.
3. Характеристики токсичних газів (хлор, аміак, пари ртуті, сірчаний або сірчановодневий газ, фосфоорганічні сполуки та інші).
4. Антидотна терапія.
5. Клінічна картина отруєнь в залежності від етіології.
6. Необхідні дії керівника бригади швидкої допомоги при допомозі хворим з отруєннями невідомим газом чи невідомою речовиною. Правила безпеки.
7. Алгоритм надання невідкладної медичної допомоги хворим при гострому отруєнні.
8. Показання до госпіталізації.

Практичні навички

Знати методи надання невідкладної допомоги при отруєнні невідомим газом і невідомою речовиною.

Вміти надавати невідкладну допомогу хворим при отруєнні невідомим газом і невідомою речовиною.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 Екстренна медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол.
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 15 січня 2014 року № 34 Гострі отруєння. Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги.
3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 11 квітня 2022 року № 607 Методичні рекомендації щодо організації надання закладами охорони здоров'я екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних, біологічних та радіологічних агентів (зброї масового ураження).

4. *Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20 березня 2022 року № 506 Методичні рекомендації щодо організації надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії фосфорних боєприпасів.*
5. *Протоколи з надання екстреної медичної допомоги постраждалим від радіаційних, біологічних та хімічних чинників (Nuclear, Biological, Chemical – NBC) / навчальний посібник / Г.Г.Роцін, М.І.Тутченко, М.І.Гуменюк та ін., за ред. проф. Г.Г.Роціна. – Київ., 2021. – с.271.*
6. *Постанова КМ України від 26.06.2013 (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 592 від 26.07.2018, № 143 від 26.02.2020, № 923 від 01.09.2021) «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».*
7. *Методичні рекомендації щодо організації надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних агентів на етапах евакуації. К.: 2022р.- 27с.*
8. *Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях : навчальний посібник / М. І. Швед [та ін.] ; ред. М. І. Швед. - Тернопіль : Укрмедкн., 2018. - 311 с.*
9. *Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.*
10. *Халмурадов Б. Д. Медицина надзвичайних ситуацій [текст] підручник / Б.Д.Халмурадов, П.Б.Волянський – К. : Центр учбової літератури, 2016.–208 с.*
11. *ААРСС (Американська Асоціація центрів контролю отруєнь). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.aarcc.org/DNN>.*
12. *ЕАРССТ (Європейська асоціація центрів лікування отруєнь). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.eapcct.org>*
13. *Characteristics of Toxic Gases Режим доступу: <https://www.crowcon.com/resources/talking-gas/what-is-gas/toxic-risk/characteristics-of-toxic-gases/>*

Тема. МЕТОДИ ЗУПИНКИ КРОВОТЕЧ НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ

Мета і завдання

Вдосконалити знання щодо надання невідкладної медичної допомоги при зовнішніх кровотечах на догоспітальному етапі.

Місце заняття

Навчальна кімната, імітаційний центр.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійні презентації, манекени для відпрацювання навиків, розхідні матеріали, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Класифікація кровотеч за етіологією, механізмом виникнення, термінами виникнення, анатомічними особливостями.
2. Ознаки і невідкладна допомога при венозній кровотечі.
3. Ознаки і невідкладна допомога при артеріальній кровотечі.
4. Визначення критичної кровотечі.
5. Геморагічний шок: причини, патогенез, клінічний перебіг.
6. Методи тимчасової зупинки зовнішньої критичної кровотечі:
 - ✓ накладення кровоспинного джгута;
 - ✓ пальцеве притиснення артерій;
 - ✓ тампонада;
 - ✓ тиснуча пов'язка;
 - ✓ вузлові турнікети;
 - ✓ використання кровозупинних засобів місцевої дії;
 - ✓ накладення кровоспинного затискача.

7. Принципи лікування хворих з кровотечею: кінцева зупинка кровотечі, компенсація ОЦК.

8. Кровозупинні засоби системної дії.

Практичні навички

Знати принципи надання невідкладної медичної допомоги при зовнішніх кровотечах на догоспітальному етапі.

Оволодіти технікою тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МОЗ України 15.03.2022 р. №488 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій / воєнного стану»

2. Наказ МОЗ від 21.06.2016 р. № 612 Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги «Масивна кровотеча з кінцівок».

3. Наказ МОЗ від 21.06.2016 р. № 612 Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги «Зовнішня кровотеча з тулуба та шиї».

4. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. №1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол».

5. Наказ МОЗ України від 28.03.2022 р. № 356/37692 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».

6. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Роцін та ін.; за ред. І.С.Зозулі. – 3-є вид., переробл. І допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.

Тема. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ І НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ СТИХІЙНИХ ЛИХАХ

Мета і завдання

Вдосконалити знання про принципи організації і надання медичної допомоги при стихійних лихах.

Місце заняття.

Навчальна кімната, імітаційний центр.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда.

Навчальні питання

1. Поняття стихійного лиха.
2. Види стихійних лих.
3. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов стихійного лиха-медичне сортування постраждалих, медична евакуація постраждалих.
4. Надання допомоги постраждалим внаслідок повеней.
5. Надання допомоги постраждалим внаслідок землетрусів.
6. Надання допомоги постраждалим внаслідок зсувів.
7. Надання допомоги постраждалим внаслідок ураганів та штормів.
8. Надання допомоги постраждалим внаслідок снігових лавин.
9. Надання допомоги постраждалим внаслідок пожежі.
10. Надання допомоги постраждалим внаслідок удару блискавки.
11. Надання допомоги постраждалим при масових інфекційних захворюваннях.

Практичні навички

Знати принципи організації і надання медичної допомоги постраждалим внаслідок стихійних лих.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 Екстренна медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол.*
2. *Постанова КМ України від 26.06.2013 (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 592 від 26.07.2018, № 143 від 26.02.2020, № 923 від 01.09.2021) «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях». ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення»..*
3. *Постанова КМ України від 14 березня 2018 р. N 223 (Із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 6 листопада 2019 року N 916, від 4 грудня 2019 року N 1065, від 3 березня 2020 року N 161, від 9 вересня 2020 року N 826) «Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня».*
4. *Гур'єв С.О., Шищук В.Д., Шкатула Ю.В. Медицина надзвичайних ситуацій. Екстрена медична допомога: навчальний посібник.- Суми: Видавництво СумДУ, 2010.-321 с.*
5. *Медико-санітарні заходи при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій при інфекційному, хімічному, радіаційному забрудненні потерпілих (методичні рекомендації). Під редакцією професора Роціна Г.Г. МОЗ України, Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л.Шурика - Київ. 2010 - 56с.*
6. *Health Emergency and Disaster Risk Management Framework. Geneva: World Health Organization; 2019. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.*
7. *NAEMT (Національна асоціація техніків невідкладної медичної допомоги) Електронний ресурс: <https://www.naemt.org/>*